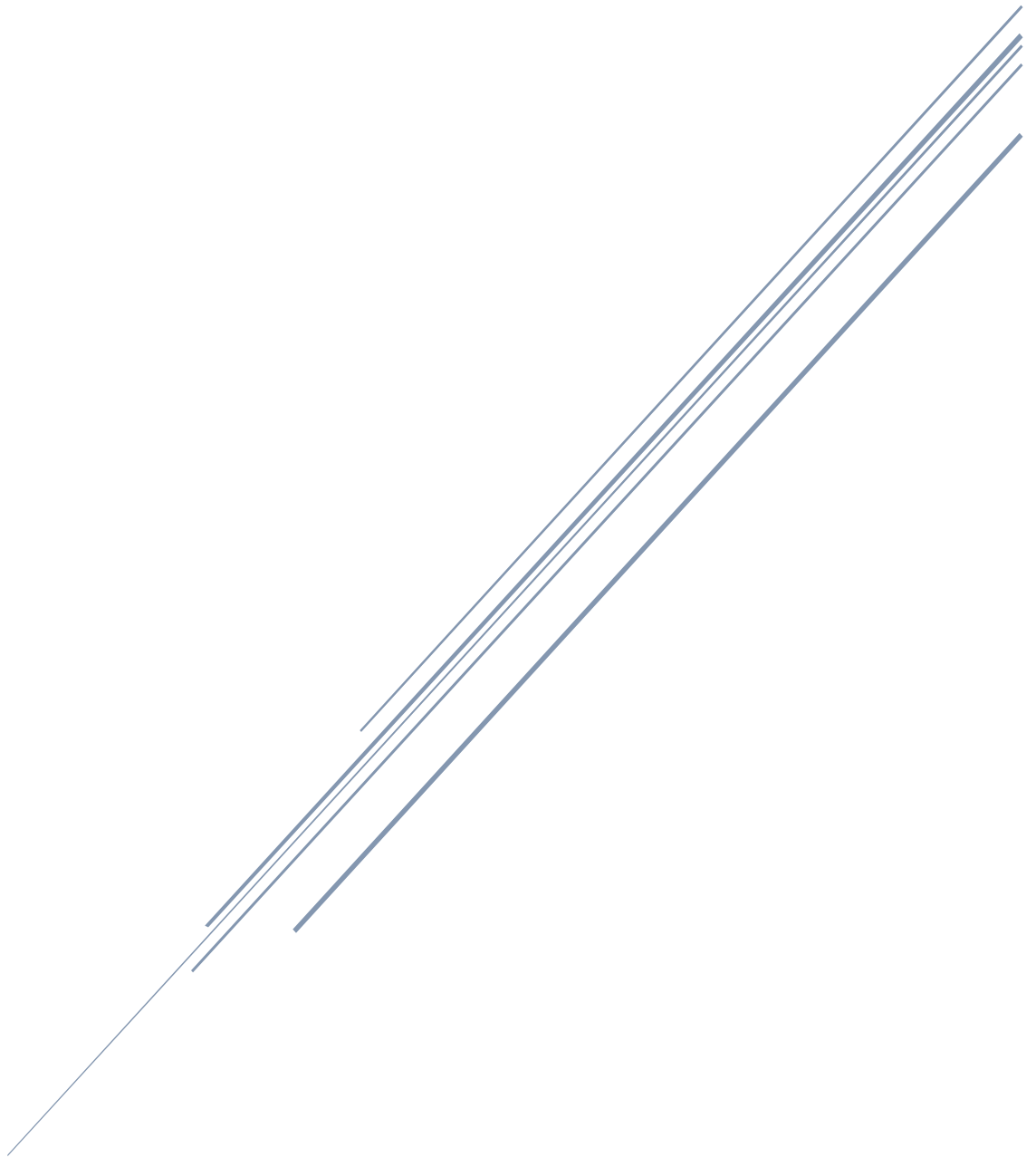


12 + 1 POEMES. KIKÍ DIMULÁ

Selecció i traducció: Lluïsa Merino Montes



Women's Legacy Project
Matèria: Cultura clàssica i Llatí

Το άλλοθι

Κάθε που σ' επισκέπτομαι
 μονάχα ο καιρός που μεσολάβησε
 από τη μια φορά στην άλλη έχει αλλάξει.
 Κατά τα άλλα, όπως πάντα
 τρέχει από τα μάτια μου ποτάμι
 θολό το χαραγμένο όνομά σου
 – ανάδοχος της μικρούλας παύλας
 ανάμεσα στις δυο χρονολογίες
 να μη νομίζει ο κόσμος ότι πέθανε
 αβάπτιστη η διάρκεια της ζωής σου.
 Εν συνεχεία σκουπίζω τις μαραμμένες
 κουτσουλιές των λουλουδιών προσθέτοντας
 λίγο κοκκινόχωμα εκεί που ετέθη μαύρο
 κι αλλάζω τέλος το ποτήρι στο καντήλι
 με άλλο καθαρό που φέρνω.
 Αμέσως μόλις γυρίσω σπίτι
 σχολαστικά θα πλύνω το λερό
 απολυμαίνοντας με χλωρίνες
 και καυστικούς αφρούς φρίκης που βγάζω
 καθώς αναταράζομαι δυνατά.
 Με γάντια πάντα και κρατώντας το σώμα
 μου
 σε μεγάλη απόσταση από το νυπτηράκι
 να μη με πιτσιλάνε τα νεκρά νερά.
 Με σύρμα σκληρής αποστροφής ξύνω
 τα κολλημένα λίπη στου ποτηριού τα χείλη
 και στον ουρανίσκο της σβησμένης φλόγας
 ενώ οργή συνθλίβει τον παράνομο περίπατο
 κάποιου σαλιγκαριού, καταπατητή
 της γείτονος ακινησίας.
 Ξεπλένω μετά ξεπλένω με ζεματιστή μανία
 κοχλάζει η προσπάθεια να φέρω το ποτήρι
 στην πρώτη
 τη χαρούμενη τη φυσική του χρήση
 την ξεδιψαστική.
 Και γίνεται πια ολοκάθαρο, λάμπει
 το πόσο υποχόνδρια δε θέλω να πεθάνω
 ακριβέ μου – πάρτο κι αλλιώς:
 πότε δε φοβότανε το θάνατο η αγάπη;

(*Ενός λεπτού μαζί*, 1998)

La coartada

Cada cop que et visite
 només el temps transcorregut
 d'una a l'altra vegada ha canviat.
 Quant a la resta, com sempre,
 flueix des dels meus ulls com un riu
 tèrbol el teu nom gravat
 - valedor del diminut guió
 entre dues dates,
 no pense la gent que ha mort
 sense batejar el curs de la teua vida.
 A continuació netege els marcits
 residus de les flors afegint
 un poc de terra roja allí on es posà negra
 i, finalment, li canvie el got al gresol
 per altre net que porte.
 Tot just arribe a casa,
 llavaré meticulosament el brut,
 desinfectant-lo amb lleixius
 i bromeres càustiques de l'horror que
 desprenc
 mentre m'agite amb força.
 Amb guants sempre i mantenint el meu cos
 a gran distància de la pila,
 no siga que m'esquitxen les mortes aigües.
 Amb fregall de dura aversió rasque
 els greixos pegats als llavis del got
 i al paladar de l'extinta flama
 mentre la ira aixafa el passeig clandestí
 d'algun caragol, usurpador
 de la resident quietud.
 Rente i, després, rente amb fervent obsessió
 bull l'esforç de portar el got
 al seu principal, joiós i senzill us,
 saciar la set.
 I ara esdevé perfectament clar,
 quanta aprensió il·lumina el meu desig de no
 morir,
 estimat meu – mira-ho d'una altra manera:
 Des de quan l'amor no tem la mort?

(*D'un minut junts*, 1998)

Άφησα να μην ξέρω

Από τον κόσμο των γρίφων
φεύγω ήσυχη.
Δεν έχω βλάψει στη ζωή μου αίνιγμα:
δεν έλυσα κανένα.
Ούτε κι αυτά που θέλαν να πεθάνουν
πλάι στα παιδικά μου χρόνια:
*έχω ένα βαρελάκι που 'χει δυο λογιών
κρασάκι¹.*
Το κράτησα ως τώρα
αχάλαστο ανεξήγητο,
γιατί ως τώρα
δυο λογιών κρασάκι
έχουν λυμένα κι άλυτα που μου τυχαίνουν.

Συμβίωσα σκληρά
μ' έναν ψηλό καλόγερο που κόκαλα δεν έχει²
και δεν τον ρώτησα ποτέ
ποιάς φωτιάς γιος είναι,
σε ποιό θεό ανεβαίνει και μου φεύγει.

Δεν του λιγόστεψα του κόσμου
τα προσωπιδοφόρα πλάσματά του,
του ανάθρεψα του κόσμου το μυστήριο
με θυσία και με στέρηση.
Με το αίμα που μου δόθηκε
για να τον εξηγήσω.
Ό,τι ήρθε με δεμένα μάτια
και σκεπασμένη πρόθεση
έτσι το δέχτηκα
κι έτσι τ' αποχωρίστηκα:
με δεμένα μάτια και σκεπασμένη πρόθεση.

Αίνιγμα δανείστηκα,
αίνιγμα επέστρεψα.
Άφησα να μην ξέρω
πώς λύνεται ένα χθες,
ένα εξαρτάται,
το αίνιγμα των ασυμπτώτων.
Άφησα να μην ξέρω τί αγγίζω,
ένα πρόσωπο ή ένα *βιάζομαι*.

Ούτε κι εσένα σε παρέσυρα στο φως
να σε διακρίνω.

No em vaig esforçar a saber

De l'univers de les endevinalles
m'allunye tranquil·la.
No he danyat un enigma en ma vida:
No n'he resolt cap.
Ni tan sols eixos que volien morir
junt als meus anys infantils:
Tic un barrilet amb vinet de dos tipus.¹
El vaig guardar fins ara
inexplicablement intacte,
perquè fins ara
dos tipus de vi
tenen resolt fins i tot el que d'irresoluble
m'esdevé.

Dura convivència
amb un monjo alt que no té ossos²
i a qui no vaig preguntar mai
de quin foc és fill,
a quin déu s'enlaira i se me'n va.

No li he minvat al món
les seues emmascarades criatures,
del món he alimentat el seu misteri
amb sacrifici i privació.
Amb la sang que em va ser donada
per a raonar-lo.
El que arribà amb ulls embenats
i coberta intenció
així ho vaig acceptar
i així ho vaig deixar:
amb ulls embenats i coberta intenció.

Vaig agafar prestat un enigma,
un enigma vaig tornar.
No em vaig esforçar a saber
com es resol *un ahir,*
un depèn,
l'enigma de les asímptotes.
No em vaig esforçar a saber què toque,
si un rostre o un *tinc pressa*.

Tampoc a tu et vaig arrossegar a la llum
per a veure't.

Στάθηκα Πηνελόπη
στη σκοτεινή ολιγωρία σου.
Κι αν ρώτησα καμιά φορά πώς λύνεσαι,
πηγή αν είσαι ή κρήνη,
θα 'ταν κάποια καλοκαιριάτικη ημέρα
που, Πηνελόπες και όχι,
μας κυριεύει αυτός ο δαίμων του νερού
για να δοξάζεται το αίνιγμα
πώς μένουμε αξεδίψαστοι.

Από τον κόσμο των γρίφων
φεύγω ήσυχη.
Αναμάρτητη:
αξεδίψαστη.
Στο αίνιγμα του θανάτου
πάω ψυχωμένη.

(Το λίγο του κόσμου, 1971)

1, 2 παιδικά αινίγματα. Οι λύσεις είναι αντίστοιχα το αυγό και ο καπνός.

https://www.ainigmata.gr/ainigmata.php?pageNum_ainigmata=1011&totalRows_ainigmata=1016&ainigma=#stoxos

Φωτογραφία 1948

Κρατώ λουλούδι μάλλον
Παράξενο.
Φαίνεται απ' τη ζωή μου
πέρασε κήπος κάποτε.
Στο άλλο χέρι
κρατώ πέτρα.
Με χάρη και έπαρση.
Υπόνοια καμιά
ότι προειδοποιούμαι γι' αλλοιώσεις,
προγεύομαι άμυνες.
Φαίνεται απ' τη ζωή μου
πέρασε άγνοια κάποτε.
Χαμογελώ.
Η καμπύλη του χαμόγελου,
το κοίλο αυτής της διαθέσεως,
μοιάζει με τόξο καλά τεντωμένο,
έτοιμο.
Φαίνεται απ' τη ζωή μου
πέρασε στόχος κάποτε.
Και προδιάθεση νίκης.
Το βλέμμα βυθισμένο

Vaig esperar com Penèlope
en la teua obscura apatia.
I, si alguna vegada vaig preguntar com
te'n surts,
si ets aiguanex o font,
seria un dia d'estiu
en què, a Penèlopes i no Penèlopes,
ens posseeix eixe geni de l'aigua
per a celebrar el misteri
de com (és que) romanem assedegats.

De l'univers de les endevinalles
m'allunye tranquil·la.
Lliure de pecat:
Assedegada.
A l'enigma de la mort
m'adrece valenta.

(L'insignificant del món, 1971)

1, 2. Endevinalles infantils. Les solucions són respectivament l'ou i el fum.

Fotografia 1948

Sostinc una flor, potser.
Curiós.
Sembla que per ma vida
es creuà un jardí un dia.
En l'altra mà,
sostinc una pedra.
Amb gràcia i altivesa.
Sense cap sospita
que em previnga dels canvis,
prove les defenses.
Sembla que per ma vida
es creuà la ignorància un dia.
Somric.
La corba del somriure,
buit d'aquest bon humor,
semblant a un arc ben tensat,
prest.
Sembla que per ma vida
es creuà una diana un dia.
I predisposició a la victòria.
La mirada absorta

στο προπατορικό αμάρτημα:
τον απαγορευμένο καρπό
της προσδοκίας γεύεται.
Φαίνεται' απ' τη ζωή μου
πέρασε πίστη κάποτε.
Η σκιά μου, παιχνίδι του ήλιου μόνο.
Φοράει στολή δισταγμού.
Δεν έχει ακόμα προφθάσει να είναι
σύντροφός μου ή καταδότης.
Φαίνεται' απ' τη ζωή μου
πέρασ' επάρκεια κάποτε.
Συ δεν φαίνεσαι.
Όμως για να υπάρχει γκρεμός στο τοπίο,
για να 'χω σταθεί στην άκρη του
κρατώντας λουλούδι
και χαμογελώντας,
θα πει πως όπου να 'ναι έρχεσαι.
Φαίνεται' απ' τη ζωή μου
ζωή πέρασε κάποτε.

(*Το λίγο του κόσμου, 1971*)

Αγγελίες

Διατίθεται απόγνωσις
είς άρίστην κατάστασιν,
και εύρύχωρον άδιέξοδον.
Σε τιμές εύκαιρίας.

Άνεκμετάλλευτον και εύκαρπον
έδαφος πωλείται
έλλείψει τύχης και διαθέσεως.

Και χρόνος
άμεταχείριστος έντελώς.

Πληροφορία: Άδιέξοδον.
Ώρα: Πάσα.

(*Ερήμην, 1958*)

en el pecat original:
assaboreix el fruit prohibit
de l'esperança.
Sembla que per ma vida
es creuà la fe un dia.
La meua ombra, joc del sol únicament.
Vist uniforme d'indecisió.
No ha esdevingut encara
companya o delatora.
Sembla que per ma vida
es creuà la realitat un dia.
Tu no hi ets.
Tanmateix, que hi haja un precipici en el
paisatge,
que jo em trobe a la seua vora,
sostenint una flor
i somrient,
diria que, d'un moment a l'altre, arribaràs.
Sembla que per ma vida
es creuà la vida un dia.

(*L'insignificant del món, 1971*)

Petits anuncis

Es disposa de desesperació
en magnífic estat,
i un espaiós atzucac.
A preu de saldo.

Es ven terreny
sense explotar i fèril
per falta de sort i d'ànim.

I temps
completament nou.

Informació: Atzucac.
Hora: Qualsevol.

(*En absència, 1958*)

Έρεβος

Σκύβοντας πάνω
 άπ' τής ψυχής μου τή συσκότιση
 στίχους ισχνούς θά έπιδείξω
 άποκλεισμένους άπό άπρόσμενη κακοκαιρία
 ποϋ πλήγωσε θανάσιμα
 κάποιο δειλό μου λυκαυγές.

Πολλά θά λέν οί στίχοι αύτοί,
 θά δεΐτε, θά διαβάσετε.
 Ό τελευταίος μόνο στίχος
 τίποτε δέν θά λέει.
 Κοιτώντας θλιβερά τούς προηγούμενους
 θά κλαίει.

(Έρεβος, 1956)

Èreb (Tenebres)

Abocant-me per damunt de
 l'obscuritat de la meua ànima
 mostraré dèbils versos
 aïllats per un imprevisible temporal
 que va ferir de mort
 una esquiva aurora meua.

Molt diran aquests versos,
 els veureu, els llegireu.
 L'últim vers únicament
 no dirà res.
 Mirant amb tristesa els anteriors,
 plorarà.

(Èreb, 1956)

Ο πληθυντικός αριθμός

Ό έρωτας,
 όνομα ούσιαστικόν,
 πολϋ ούσιαστικόν,
 ένικοϋ άριθμοϋ,
 γένους οϋτε θηλυκοϋ, οϋτε άρσενικοϋ,
 γένους άνυπεράσπιστου.
 Πληθυντικός άριθμός
 οί άνυπεράσπιστοι έρωτες.

Ό φόβος,
 όνομα ούσιαστικόν
 στήν άρχή ένικός άριθμός
 και μετά πληθυντικός
 οί φόβοι.
 Οί φόβοι
 για όλα άπό δϋ και πέρα.

Ό μνήμη,
 κύριο όνομα τών θλίψεων,
 ένικοϋ άριθμοϋ
 μόνον ένικοϋ άριθμοϋ
 και άκλιτη.
 Ό μνήμη, ή μνήμη, ή μνήμη.

Ό νύχτα,
 όνομα ούσιαστικόν,

Nombre plural

L'amor,
 nom substantiu,
 molt substantiu,
 de nombre singular,
 de gènere ni femení ni masculí,
 de gènere indefens.
 Nombre plural:
 els amors indefensos.

La por,
 nom substantiu,
 al principi nombre singular,
 i després plural:
 les pors.
 Les pors
 a tot d'ací en avant.

La memòria,
 nom propi del dolor,
 de nombre singular,
 sols de nombre singular,
 i indeclinable.
 La memòria, la memòria, la memòria.

La nit,
 nom substantiu,

γένους θηλυκοῦ,
ένικός ἀριθμός.
Πληθυντικός ἀριθμός
οἱ νύχτες.
Οἱ νύχτες ἀπὸ δῶ καὶ πέρα.

(*Το λίγο του κόσμου*, 1971)

de gènere femení,
nombre singular.
Nombre plural:
les nits.
Les nits d'ací en avant.

(*L'insignificant del món*, 1971)

Πέρασα

Περπατῶ καὶ νυχτώνει.
Ἀποφασίζω καὶ νυχτώνει.
Ἦχι, δὲν εἶμαι λυπημένη.

Ἦπηρξα περίεργη καὶ μελετηρή.
Ξέρω ἀπ' ὅλα. Λίγο ἀπ' ὅλα.
Τὰ ὀνόματα τῶν λουλουδιῶν ὅταν
μαραίνονται,
πότε πρασινίζουν οἱ λέξεις καὶ πότε
κρῶνουμε.
Πόσο εὐκόλα γυρίζει ἡ κλειδαριὰ τῶν
αἰσθημάτων
μ' ἕνα ὀποιοδήποτε κλειδί τῆς λησμονιάς.
Ἦχι δὲν εἶμαι λυπημένη.

Πέρασα μέρες μὲ βροχή,
έντάθηκα πίσω ἀπ' αὐτὸ
τὸ συρματόπλεγμα τὸ ὑδάτινο
ὑπομονετικὰ κι ἀπαρατήρητα,
ὅπως ὁ πόνος τῶν δέντρων
ὅταν τὸ ὕστατο φύλλο τοὺς φεύγει
κι ὅπως ὁ φόβος τῶν γενναίων.
Ἦχι, δὲν εἶμαι λυπημένη.

Πέρασα ἀπὸ κήπους, στάθηκα σὲ
συντριβάνια
καὶ εἶδα πολλὰ ἀγαλματίδια νὰ γελοῦν
σὲ ἀθέατα αἶτια χαρᾶς.
Καὶ μικροὺς ἐρωτιδεῖς, καυχησιάρηδες.
Τὰ τεντωμένα τόξα τους
βγήκανε μισοφέγγαρο σὲ νύχτες μου καὶ
ρέμβασα.

Εἶδα πολλὰ καὶ ὠραῖα ὄνειρα
καὶ εἶδα νὰ ξεχνιέμαι.

Vaig passar

Camine i cau la nit.
Decidisc i cau la nit.
No, no estic afligida.

Vaig ser curiosa i aplicada.
Sé de tot. Un poc de tot.
Els noms de les flors quan
es marceixen,
quan reverdeixen les paraules i quan
sentim fred.
Què fàcilment gira el forrellat dels
sentiments
amb una clau qualsevol d'oblit.
No, no estic afligida.

Vaig passar dies de pluja,
em vaig fer forta darrere aquell
reixat d'aigua
amb paciència, discretament,
com el dolor dels arbres
quan els deixa l'última fulla
i com la por dels valents.
No, no estic afligida.

Vaig passar per jardins, em vaig parar davant
de fonts
i vaig veure moltes estatuetes que reien
sense raó aparent per a l'alegria.
I amorets, jactanciosos.
Els seus tensats arcs
aparegueren com una mitja lluna en les
meues nits
i vaig romandre extasiada.

Vaig veure molts i meravellosos somnis
i vaig veure que m'oblidava.

Όχι, δὲν εἶμαι λυπημένη.

Περπάτησα πολὺ στὰ αἰσθήματα,
τὰ δικά μου καὶ τῶν ἄλλων,
κι ἔμενε πάντα χῶρος ἀνάμεσά τους
νὰ περάσει ὁ πλατὺς χρόνος.
Πέρασα ἀπὸ ταχυδρομεῖα καὶ ξαναπέρασα.
Ἔγραψα γράμματα καὶ ξαναἔγραψα
καὶ στὸ θεὸ τῆς ἀπαντήσεως προσευχήθηκα
ἄκοπα.

Ἔλαβα κάρτες σύντομες:
ἐγκάρδιο ἀποχαιρετιστήριο ἀπὸ τὴν Πάτρα
καὶ κάτι χαιρετίσματα
ἀπὸ τὸν Πύργο τῆς Πίζας ποὺ γέρνει.
Όχι, δὲν εἶμαι λυπημένη ποὺ γέρνει ἡ μέρα.

Μίλησα πολὺ. Στοὺς ἀνθρώπους,
στοὺς φανοστάτες, στὶς φωτογραφίες.
Καὶ πολὺ στὶς ἀλυσίδες.
Ἔμαθα νὰ διαβάζω χέρια
καὶ νὰ χάνω χέρια.
Όχι, δὲν εἶμαι λυπημένη.

Ταξίδεψα μάλιστα.
Πῆγα κι ἀπὸ ἐδῶ, πῆγα καὶ ἀπὸ ἐκεῖ...
Παντοῦ ἔτοιμος νὰ γεράσει ὁ κόσμος.
Ἔχασα κι ἀπὸ ἐδῶ, ἔχασα κι ἀπὸ κεῖ.
Κι ἀπὸ τὴν προσοχή μου μέσα ἔχασα
κι ἀπὸ τὴν ἀπροσεξία μου.
Πῆγα καὶ στὴ θάλασσα.
Μοῦ ὀφειλόταν ἓνα πλάτος. Πὲς πῶς τὸ
πῆρα.
Φοβήθηκα τὴ μοναξιά
καὶ φαντάστηκα ἀνθρώπους.
Τοὺς εἶδα νὰ πέφτουν
ἀπὸ τὸ χέρι μιᾶς ἡσυχῆς σκόνης,
ποὺ διέτρεχε μιὰν ἠλιαχτίδα
κι ἄλλους ἀπὸ τὸν ἦχο μιᾶς καμπάνας
ἐλάχιστης.
Καὶ ἠχήθηκα¹ σὲ κωδωνοκρουσίες
ὀρθόδοξης ἔρημιᾶς.
Όχι, δὲν εἶμαι λυπημένη.

Ἔπιασα καὶ φωτιὰ καὶ σιγοκάηκα.

No, no estic afligida.

Vaig passar molt pels sentiments,
els meus i els de la resta,
i sempre va quedar un espai entre ells
perquè passara el dilatat temps.
Vaig passar per oficines de correus i tornat a
passar.
Vaig escriure cartes i les vaig reescriure
i al déu de la resposta vaig pregar sense
descans.

Vaig rebre postals breus:
Afectuós comiat des de Patres
i algunes salutacions
des de la Torre de Pisa que està inclinada.
No, no m'afligeix que s'incline el dia.

Vaig parlar molt. A les persones,
als fanals, a les fotografies.
I molt a les cadenes.
Vaig aprendre a llegir mans
i a perdre mans.
No, no estic afligida.

Vaig viatjar, com no.
Aní per ací, aní també per allà...
Per tot arreu el món a punt d'envellir.
Vaig perdre per ací, vaig perdre també per
allà.
Per aplicar-me vaig perdre
i també per distraure'm.
Aní fins i tot a la mar.
Se'm devia una immensitat. Digues com la
vaig cobrar.
Vaig témer la soledat
i em vaig imaginar persones.
A unes les viu caure
de mà d'una pols assossegada,
que recorre un raig de sol
i a les altres, pel so d'una diminuta campana.
I se'm va fer ressonar¹ en repicades
d'ortodoxa soledat.
No, no estic afligida.

Vaig jugar amb foc i em vaig consumir
lentament.

Καὶ δὲν μοῦ ἔλειψε οὔτε τῶν φεγγαριῶν ἢ
πεῖρα.
Ἦ χάση τοὺς πᾶνω ἀπὸ θάλασσεσ κι ἀπὸ
μάτια,
σκοτεινή, μὲ ἀκόνισε.
Ἦχι, δὲν εἶμαι λυπημένη.

Ἦσο μπόρεσα ἔφερ' ἀντίσταση σ' αὐτὸ τὸ
ποτάμι
ὅταν εἶχε νερὸ πολὺ, νὰ μὴ μὲ πάρει,
κι ὅσο ἦταν δυνατὸν φαντάστηκα νερὸ
στὰ ξεροπόταμα
καὶ παρασύρθηκα.

Ἦχι, δὲν εἶμαι λυπημένη.
Σὲ σωστή ὥρα νυχτώνει

(*Το λίγο του κόσμου*, 1971)

Ni tan sols em va mancar l'experiència de les
llunes.

La seua fase minvant sobre mars i ulls,
obscura, m'abrivà.
No, no estic afligida.

Em resistí quant vaig poder a eixe riu
quan portava molta aigua, no fora que
m'arrossegara,
i, quan fou possible, vaig imaginar aigua en
rius secs
i em vaig deixar portar.

No, no estic afligida.
A l'hora precisa cau la nit.

(*L'insignificant del món*, 1971)

1. Forma verbal inventada del que haguera pogut ser l'Aorist passiu del verb intransitiu ηχώ: "sonar, ressonar."

Σας άφησα μήνυμα

Ἐμπρὸς ἔμπρὸς μὲ ἀκοῦτε; Ἐμπρὸς
ἀπὸ μακριὰ τηλεφωνῶ. Δὲν ἀκούγομαι
τί, ξεφορτίστηκε ἡ ἀπόσταση;
Ἄπὸ κινητὸ διάστημα μιλάτε;
Νὰ ξαναπατήσω τὸ μηδέν; Κι ἄλλο;
Μὲ ἀκοῦτε τώρα;
Ναὶ μοῦ δίνετε σᾶς παρακαλῶ τὴ μαμά μου;
Τί ἀριθμὸ πῆρα; Τὸν οὐρανὸ
αὐτὸν μοῦ ἔχουν δώσει. Δὲν εἶναι κεῖ;
Μπορῶ νὰ τῆς οὐρλιάξω ἓνα μήνυμα;
Εἶναι μεγάλη ἀνάγκη πεῖτε της
εἶδα στὸν ὕπνο μου ὅτι πέθανε κι ἐγὼ
μικρὸ παιδὶ κατουρημένο γοερὰ
μούσκεμα ὁ φόβος ὡς ἀπάνω
κι ἀκόμα νὰ στεγνώσει.

Νὰ ῥθει νὰ τὸν ἀλλάξει.

Ἦν δὲν μπορέσει, τῆς λέτε ἀκόμα ὅτι
ὠρίμασε ἐκεῖνη ἢ παλιὰ φοβέρα της
πὼς θὰ μὲ φάει ὁ γέρος ἂν δὲν τελειώσω
τὸ φαγητό μου.

Li he deixat un missatge

¡Escolte! ¡Escolte! Em sent? Escolte, truque
de lluny. No se'm sent? Què?
L'ha tallat la distància?
Parla vostè a l'espai des d'un mòbil?
Que torne a marcar el zero? Què més?
Em sent ara?
Sí. Em passa, per favor, amb la meua mama?
A quin nombre he trucat? Amb el mateix cel
m'han posat. No està allí?
Puc cridar-li un missatge?
És una emergència, diga-li que
vaig veure al meu somni que morí i jo,
un nen petit, pixat, llastimosament calada la
por de dalt a baix
i encara per eixugar.

Que vinga a canviar-me-la.

Si no poguera, diga-li també que
madurà aquella antiga amenaça seua:
que em menjaria el vell si no m'acabava el
sopar.

Ώρίμασε ἔγινα γεῦμα γήρατος.
 Ὅχι σὲ ταβερνάκι ὄνειρου.
 Σὲ κάποιο λαϊκὸ μαγέρικο ποὺ ἄνοιξε
 ὁ καθρέφτης.

(*Ἦχος απομακρυνσεων*, 2001)

Madurà, vaig esdevindre queixalada de la
 vellesa.
 No a la taverneta d'un ensomni.
 A una tasca popular que revelà
 l'espill.

(*So d'allunyaments*, 2001)

Ἄτιτλο

Βρέχει με ἀπόλυτη ειλικρίνεια.
 Ἄρα δεν εἶναι φήμη
 ο ουρανὸς υπάρχει
 και δεν εἶναι το χῶμα λοιπὸν ἡ μόνη λύση
 ὅπως ισχυρίζεται ο κάθε τεμπέλης νεκρός.

(*Μεταφερθήκαμε παραπλεύρως*, 2007)

Sense títol

Plou amb absoluta honestedat.
 Així que, no és un remor:
 el cel existeix
 i no és la terra, aleshores, l'única solució,
 com afirma cada mort peresós.

(*Ens hem traslladat al costat*, 2007)

Τα πάθη της βροχής

Εν μέσω λογισμῶν και παραλογισμῶν
 ἄρχισε κι ἡ βροχὴ νὰ λιώνει τα μεσάνυχτα
 μ' αὐτὸν τον νικημένο πάντα ἦχο
 σι, σι, σι¹.
 Ἦχος συρτός, συλλογιστός, συνέρημος²,
 ἦχος κανονικὸς κανονικῆς βροχῆς.

Ὅμως ο παραλογισμὸς
 ἄλλη γραφὴ κι ἄλλην ἀνάγνωση
 μου 'μαθε για τους ἦχους.
 Κι ὅλη τη νύχτα ακούω και διαβάζω τη
 βροχὴ,
 Σίγμα³ πλάι σε γιώτα, γιώτα κοντά στο σίγμα,
 κρυστάλλινα ψηφία που τσουγκρίζουν
 και μουρμουρίζουν ἕνα εσύ, εσύ, εσύ.

Κάθε σταγόνα κι ἕνα εσύ,
 ὅλη τη νύχτα
 ο ἴδιος παρεξηγημένος ἦχος,
 ἀξημέρωτος ἦχος,
 ἀξημέρωτη ἀνάγκη εσύ,
 βραδύγλωσση βροχὴ,
 σαν πρόθεση ναυαγισμένη

Les passions de la pluja

Entre pensaments i disbarats,
 començà també la pluja a diluir la mitjanit
 amb eixe derrotat so de sempre
 tu, tu, tu¹.
 So tèrbol, tenaç, tímida²,
 so corrent de pluja corrent.

Però l'estultícia,
 altra escriptura i altra lectura,
 m'ensenyà de sons.
 I tota la nit sent i llegisc
 la pluja,
 Te³ al costat d'u, u prop de te,
 lletres de cristall que xoquen
 i murmuren un tu, tu, tu.

Cada gota un tu,
 tota la nit
 el mateix melancòlic so,
 inesgotable so,
 necessitat inesgotable, tu,
 pluja balbejant,
 com un intent que sotsobra,

κάτι μακρύ να διηγηθεί
 και λέει μόνο εσύ, εσύ,
 νοσταλγία δισύλλαβη⁴,
 ένταση μονολεκτική,
 το ένα εσύ σαν μνήμη,
 το άλλο σαν μομφή
 και σαν μοιρολατρία,
 τόση βροχή για μια απουσία,
 τόση αγρύπνια για μια λέξη,
 πολύ με ζάλισε απόψε η βροχή
 μ' αυτή της τη μεροληψία
 όλο εσύ, εσύ, εσύ,
 σαν όλα τ' άλλα να 'ναι αμελητέα
 και μόνο εσύ, εσύ, εσύ.

(*Το λίγο του κόσμου*, 1971)

una cosa tediosa de contar
 i que només diu tu, tu,
 nostàlgia monosíl·laba,⁴
 intensitat en una sola paraula,
 un tu com a evocació,
 un altre com a retret
 i com a desànim,
 tanta pluja per una absència,
 tanta ànsia per una paraula,
 molt m'atordí anit la pluja
 amb eixa parcialitat seua
 tot tu, tu, tu,
 com si tota la resta fora insignificant
 i sols hi haguera tu, tu, tu.

(*L'insignificant del món*, 1971)

1. La poeta juga ací amb les paraules: la forma σι (“sí”) designa en grec la nota musical si, però es pronuncia igual que la forma συ (“sí”) que correspon al pronom personal de 2a persona sing. tu. De manera que l’ús de σι per συ és i no és alhora el pronom personal, ja que l’autora juga amb paraules homòfonas. N.T.
2. Els adjectius emprats comencen amb essa en grec per seguir amb el so anterior (σι). En la traducció, s’han buscat adjectius que repetiren el so anterior (t-). N.T.
3. Lletreja en grec la forma σι. En la traducció, la forma tu. N.T.
4. Altra forma per al pronom personal de 2a persona sing. en grec és εσύ (“esí”): paraula bisíl·laba. Per a nosaltres, en canvi, la paraula tu és monosíl·laba. N.T.

Ανάσκελος χρόνος

Χαμομηλάκι και γρασίδι
 στα μέσα και στα έξω χώματα
 χλόη χαιρετιστική
 χρησμός εξαπλώσεως
 πρασινομαντεία¹.
 Μεγάλη η προσφορά της ανανθίσεως
 και μοιάζει εύκολη η υπόθεση
 το τύλιγμα της γύμνιας.
 Τι πανικό η τόση άνθιση
 μη και δεν βρει στα δέντρα θέση.
 Χαμομήλια, γρασίδι κι αγριολούλουδα
 ρηχή μαλακωσιά σαν του βελούδου
 και του όρκου-μην πατάτε τους όρκους.

Τεράστια κύματα αγρών
 έρχονται από τα βάθη της υπαίθρου
 βουλιάζουν κρινάκια
 λεμονανθοί αναφαίνονται,
 μονοχοανθοί²,
 παλμώδης διάπλους Απριλίου.

Temps inquiet

Camamil·la i gespa
 dins i fora de la terra,
 verda salutació,
 auguri d’expansió,
*verdimància*¹.
 Grandiosa ofrena de floració,
 sembla empresa fàcil
 embolicar la nuditat.
 Què pànic tanta florescència
 si no troba un lloc entre els arbres.
 Camamil·les, gespa i flors silvestres,
 lleugera suavitat com de vellut,
 de jurament -no trepitgeu els juraments.

Gegantesques ones campestres
 arriben de les profunditats de la naturalesa,
 submergeixen els lliris,
 sorgeixen les flors del llimoner,
*monocàrpiques*²,
 vibrant travessia d’Abril.

Το κόκκινο της παπαρούνας
 φάρος που αναβοσβήνει.
 Τεράστια κύματα αγρών
 έρχονται από τα πελάγη της υπαίθρου.
 Κι από τα βάθη του καιρού έρχονται
 και σκάνε χαμομηλια, γρασίδι, μοναχοανθοί
 στα συρτάρια μου, αγριολούλουδα
 στ' αγριοσυρτάρια³ μου.
 Χαρά θεού τα κλειδωμένα εκεί μέσα
 πράγματα
 ανταλλαγμένα, ανταλλάγματα κι αλλαγμένα
 θυμητικών φτεροκοπήματα
 σύρσιμο προσφωνήσεων εκεί μέσα
 ψίθυροι ψίθυροι: ψιμίθια της σιωπής
 της αγριοσιωπής⁴,
 μαύρο βλαστάρι η μελάνη
 των γραμμένων, των ξεγραμμένων, των
 γραφτών
 των αγριογραφτών⁵.
 Χρονολογίες μακροπρόσωπες
 που νήστεψαν το μέλλον κι άγιασαν
 πετάν τα ράσα τους
 κι ανθίζουν εγκόσμιο ανάσκελο χρόνο,
 χρόνο αγριολούλουδο
 αγριοσυρταριών.

Τετράπαχο γρασίδι στα συρτάρια μου
 ρηχή μαλακωσιά σαν του βελούδου
 και του πατημένου όρκου
 και ρίχνει κάτι ξάπλες
 μα κάτι ξάπλες η φωτογραφία σου.

(*Το τελευταίο σώμα μου*, 1981)

El roig de la rosella,
 far de llum intermitent.
 Gegantesques ones campestres
 arriben dels pèlags de la naturalesa.
 I de les profunditats del temps arriben
 i esclaten camamil·les, gespa, *monocàrpiques*
 als meus calaixos, flors silvestres
 als meus *indomables calaixos*³.
 Gràcies a déu les tancades allí
 són coses que s'intercanvien, permuten i
 renoven,
 aletejos de records,
 arrossegada de salutacions allí dins,
 xiuxiuejos, xiuxiuejos: afaits de silenci,
 de silenci silvestre⁴,
 negre brot la tinta
 dels escrits, de les esborradures, dels traços,
 dels traços silvestres⁵.
 Cronologies de rostre allargat,
 que es privaren de l'avenir i el santificaren,
 es despullen dels seus hàbits
 i floreixen en un mundà inquiet temps,
 un temps flor silvestre
 d'indomables calaixos.

Voluminosa gespa als meus calaixos,
 lleugera suavitat com de vellut,
 de jurament premsat,
 es llança al repòs,
 mes la teua fotografia sesteja.

(*El meu últim cos*, 1981)

1. Paraula inventada, composta de l'adjectiu verd i el substantiu endevinació, que hem mantingut en la traducció "verdimància". Inventar paraules és una de les característiques de l'estil de K. Dimulá. N.T.
2. Altra paraula inventada que es traduiria com "d'una sola flor". L'únic terme que abraça aquest significat en català és monocàrpic ("de fruit únic"), que s'aplica a plantes d'una única flor anual. N.T.
- 3, 4, 5. Paraules inventades, compostes, amb el primer element comú, αγριο- ("silvestre, salvatge") N.T.

Συνέντευξις

Φυσικά και ονειρεύομαι.
 Ζει κανείς μόνο μ' ένα ξερό μισθό;

Πόσο συχνά;
 Κάθε που εγκαταλείπουν συχνότατα όλοι.

Entrevista

Naturalment que somie.
 Viu algú amb sols un simple sou?

Amb quina freqüència?
 Cada cop que amb més freqüència tots es
 rendeixen.

Επηρεάζουν τους απόντες τα όνειρά σας;
Βέβαια. Το ξανασκέφτονται καλά
και μάλλον μετανιώνουν οριστικά τους όλοι.

Είναι ελευθέρη η είσοδος;
Όχι εντελώς. Ζητάω την άδεια του ονείρου
πριν ελπίσω. Μου την δίνει εν γένει
μαζί με κάποιες οδηγίες αυστηρές.
Να πιστέψω δίχως ν' αγγίξω
να μη μιλήσω διόλου στον καπνό
γιατί είναι υπνοβάτης και θα πέσει
μόνο δια του βλέμματος ν' αφήσω
το αίτημά μου στην κρεμάστρα
ό,τι μου δοθεί να το δεχτώ
κι ας μην έχει καμιά ομοιότητα
μ' αυτό που ζωγραφίζει η έκκλησή μου –
θα την επανέβρει μόλις ξαναχαθεί.

Ένα μόνο δεν μου δίνει το όνειρο.
Το όριο. Ως πού να κινδυνέψω.
Γιατί τότε πιά δεν θα ήταν όνειρο.
Θά 'ταν γεράματα.

(*Η εφηβεία της λήθης*, 1994)

Ανώνυμος

Εύλαβοῦμαι, Ανάγκη
ὄτι ἐσὺ ἔπλασες τὸ συνεχές τοῦ κόσμου
τὸ δῶσ' μου, τὸ δὲν ἔχω του.
Ἄλλὰ τὸν ἔρωτα ὄχι, ὄχι ἐσύ, Ἀνάγκη
τὸν ἔρωτα τὸν ἔπλασε ὁ θάνατος
ἀπὸ ἄγρια περιέργεια
νὰ ἐννοήσει
τί εἶναι ζωή.

(*Τὰ εὔρετρα*, 2010)

Els seus somnis influeixen en els absents?
Clar. Ho reflexionen bé
i potser tots se'n penedeixen per sempre.

Λ'entrada és lliure?
No del tot. Demane permís al somni
abans de fer-me il·lusions. Me l'atorga,
generalment, junt amb instruccions precises:
que cregi sense tocar,
que de cap manera li parli al fum
perquè és somnàmbul i caurà,
que sols mitjançant la mirada deixi
la meua petició al penjador,
que accepti el que em siga concedit,
encara que no tinga cap semblança
amb el que la meua crida dibuixa,
la recuperarà a penes la perda.

Només una cosa no em concedeix el somni.
El límit. Fins on arriscar-se.
Perquè, aleshores, ja no seria un somni.
Seria la vellesa.

(*L'adolescència de l'oblit*, 1994)

Ανώνιμος

Me meravelle, Necessitat,
perquè tu modelares la continuïtat del món,
el *dona'm*, el *no en tinc*.
Però l'amor, no, no tu, Necessitat,
l'amor el va modelar la mort
per la feroç curiositat
de comprendre
què és la vida.

(*Troballes*, 2010)